

Copyright foto

Pig Business vroeg twee varkenshouders naar hun ervaringen met mestbewerking

Mestbewerkingspioniers moeten ook investeren

Met ingang van 1 januari 2014 is de mestverwerkingsplicht ingevoerd. De overheid bedoelt hiermee dat de mest moet worden geëxporteerd of verbrand, zodat het mestoverschot niet in de Nederlandse landbouw terecht komt. Ook varkenshouders die de mest al bewerken, moeten mogelijk nog investeren.

Copyright foto

Varkenshouder Martien van Kempen uit Leunen verwerkt al sinds 2006 mest op zijn eigen bedrijf. Hij experimenteert met verschillende methodes, maar heeft ook een installatie staan waarmee hij 6 kuub per uur kan verwerken.

Sinds september 2012 draait de vierde installatie op het bedrijf van Van Kempen. „De eerste twee installaties waren rommel”, geeft hij toe. Van Kempen deed precies wat hij anderen nu afraadt, voor weinig geld een goede installatie proberen neer te zetten. „Mestverwerking kan niet met een Lada en ook niet met een Volkswagen, daar heb je een Rolls Royce voor nodig.”

De derde installatie brandde af en nu de vierde installatie bijna anderhalf jaar draait, ziet Van Kempen al weer verbeterpunten. „De techniek is goed en betrouwbaar, maar het is nog geen hufferproof bedrijfsinstallatie.” Van Kempen zegt nu met een gerust hart te gaan slapen, maar het blijft met horten en stoten gaan, omdat de techniek hoogstaand is. „Het gaat maanden goed, maar dan heb je weer een periode dat de Wet van Murphy in werking treedt.” (Alles wat fout kan gaan, gaat eens fout).

Mestbewerken

De mestbewerkingsinstallatie in Leunen bestaat uit een zeefbandpers om de dikke en dunne fractie te scheiden. De dikke fractie gaat bij een bedrijf in de regio de vergister in, het product dat daarna overblijft, gaat de grens over.

De dunne fractie blijft op het bedrijf in Leunen en gaat vervolgens door de flotatie-unit. In deze unit wordt er lucht in de dunne fractie geblazen waardoor de zwevende delen gaan drijven. Deze laag wordt vervolgens van de dunne fractie afgeschaapt. Het restant gaat vervolgens door drie verschillende omgekeerde osmose-installaties. Deze installaties scheiden onder hoge druk, de zouten van het water. Na de omgekeerde osmose gaat het water nog door een ionenwasser. „Daarna is het water wel 30 of 40 keer schoner dan leidingwater en mag het, afhankelijk van de vergunning, worden geloosd.” Het concentraat met zouten zet Van Kempen, omdat hij

in een proef meedraait, af als kunstmestvervanger. Het voordeel van het concentraat ten opzichte van kunstmest is volgens Van Kempen dat het ook spoorelementen bevat, die goed zijn voor de plant. Nadeel is de wisselende samenstelling. „Akkerbouwers zijn erg enthousiast en er is op dit moment meer vraag dan aanbod.”

Geen toekomst

Aan mestbewerken moeten varkenshouders volgens Van Kempen niet beginnen om op korte termijn geld te verdienen. Het prijsverschil tussen een grote of een kleine installatie is nihil, zegt de varkenshouder, „uitgaande van een blanco locatie kost een goede installatie tussen de 650.000 en 800.000 euro”. Dat is volgens hem ook precies de reden waarom dit soort mestbewerking op bedrijfsniveau geen toekomst heeft. De beste optie voor

de meeste varkenshouders is misschien wel mestscheiden en de dikke fractie laten hygieniseren. Van Kempen verwacht dat er vraag komt naar goed gescheiden mest.

De mest bewerken zoals in Leunen gebeurt, is op dit moment duurder dan de mestafzet. „De afzet van de dikke fractie is hierin een grote kostenpost, maar ook het transport van de kunstmestvervanger is een post die niet moet worden vergeten.” Ook de chemie en bijvoorbeeld de membranen van de omgekeerde osmose zijn niet goedkoop. „Voor een nieuwe set membranen kan ik 20.000 euro neertellen.” Normaal gesproken worden de membranen bij het filteren van drinkwater één keer per jaar gereinigd, bij Van Kempen gebeurt dit één of twee keer per dag. „De membranen zijn eigenlijk helemaal niet geschikt voor de mestbewerking, maar de fabrikant is er goed mee”, besluit Van Kempen. ▶

Martien van Kempen, varkenshouder in Leunen

‘Je hebt geen Lada maar een Rolls Royce nodig’

Copyright foto

Chris Hoeven, varkenshouder in Oirschot bewerkt sinds 1999 de mest van het eigen varkensbedrijf. Alle mest van de 2.000 zeugen, met biggen en opfokzeugen gaat in de bewerkingsinstallatie. „Dit jaar investeren we in de eindstap, zodat de mest kan worden geëxporteerd.“

„We hebben een installatie staan die 20.000 kuub mest per jaar kan verwerken. Dat is meer dan we nodig hebben, maar zo kunnen we een dag stilstand of een storing wel wegwerken.“ Bovendien is het bedrijf nog in ontwikkeling en we willen groeien naar 2.300 zeugen.”

Op het bedrijf in Oirschot wordt de mest tot nog toe ook alleen maar bewerkt. De zeeffbandpers, om de dunne en dikke fractie te scheiden, wordt opgevolgd door een trommelfilter. Die haalt de kleine zwevende delen nog uit de dunne fractie, waarna de fractie door een drietraps omgekeerde osmose gaat. Schoner dan dat hoeft het water niet te zijn. „Het water dat overblijft uit de omgekeerde osmose gebruiken we in de luchtwasser of bij het schoonspuiten van de stallen.“ Het mineralenconcentraat zet Hoeven af bij een aardappelteler in de regio.

Kinderziektes er uit

Hoeven is vrij vroeg begonnen met het bewerken van de eigen mest. „We hoopten hier een voordeel te behalen, maar financieel zijn we er nog niks mee opgeschoten.“ De varkenshouder schat dat de kosten van het bewerken van een kuub mest op 17 of 18 euro liggen. De investering in de installatie is enkele tonnen geweest, precies kan Hoeven dat niet zeggen.

„In het begin was het wel lastig, we wisten dat we niet konden zwemmen, maar sprongen toch in het diepe.“ Achteraf is Hoeven toch blij dat hij vroeg is begonnen, het bedrijf kan nu uit eigen ervaring putten. Maar ook nu na meer dan vier jaar draait de installatie niet helemaal zonder problemen. „Er is altijd wel wat“, zegt Hoeven, „maar de echte kinderziektes zijn er nu wel uitgehaald.“

De achterblijvers moeten nu in korte tijd

Chris Hoeven, varkenshouder in Oirschot

‘Achteraf ben ik blij dat we bij de pioniers horen’

gaan investeren in een oplossing. De mogelijkheid dat de pluimvee-mestrechten overdraagbaar worden, spreekt Hoeven wel aan, maar hij realiseert zich wel dat daar ook kosten mee zijn gemoeid en dat het alleen maar een oplossing op de korte termijn is. „Als de sector het niet voor elkaar krijgt om de mest te verwerken, komt er misschien een jaar uitstel, maar er is ook een kans dat er dan andere maatregelen komen“, meent de varkenshouder.

Nieuwe technieken

De Oirschotter verwacht dat er komende maanden technieken op de markt komen waarmee mestverwerken op bedrijfsniveau mogelijk wordt. Hij ziet hier vooral voor grote bedrijven wel toekomst in, kleine bedrijven zijn volgens Hoeven beter af bij een samenwerking.

Omdat de installatie op het bedrijf in Oirschot

in een kringloop is opgenomen, kan hij geen mest van derden verwerken. De installatie staat in contact met de luchtwasser en de stallen. Inbreng van mest van derden zou een risico met zich meebrengen en bovendien zou hij de mest dan moeten gaan wegen en bemonsteren.

„De dikke fractie gaat nu de grens over, om daar verder te worden verwerkt. Hoeven ziet echter het gevaar dat alle varkenshouders straks de mest in het buitenland gaan afzetten. „De buitenlandse verwerker wordt een monopolist.“ Daarom is de varkenshouder zich aan het oriënteren op een vervolgstap in de mestbewerking. Hoeven wil de dikke fractie zelf verder verwerken om de tussenstap van de buitenlandse verwerker over te slaan. ■

 Reageren?
j.cornelissen@pigbusiness.nl